

POWIATOWY URZĄD PRACY W EŁKU

RAPORT

**„Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie
ełckim w pierwszym półroczu 2010 roku”**

Ełk październik 2010

WSTĘP

Zjawisko bezrobocia jest jednym z wciąż trudnych problemów społecznych, gospodarczych i politycznych. W sytuacji niewystarczającego przyrostu miejsc pracy i jednoczesnym występowaniu niedoborów kadrowych, sygnalizowanych przez pracodawców, istotne jest planowanie i prowadzenie racjonalnej polityki rynku pracy, opartej na sprawnym systemie informacyjnym.

Opracowanie „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ełckim w I półroczu 2010 roku” stanowi analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy powiatu ełckiego. Podstawowym celem opracowania jest zdiagnozowanie zachodzących tu zmian w aspekcie zarówno popytu na pracę jak i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym. Na tej podstawie formułowane są oceny, wnioski i krótkotrwałe prognozy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych. Istotnym punktem raportu jest analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych na terenie powiatu ełckiego, dokonywana na podstawie opracowanej w Departamencie Rynku i Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej metodologii ich wyodrębniania (monitoring).

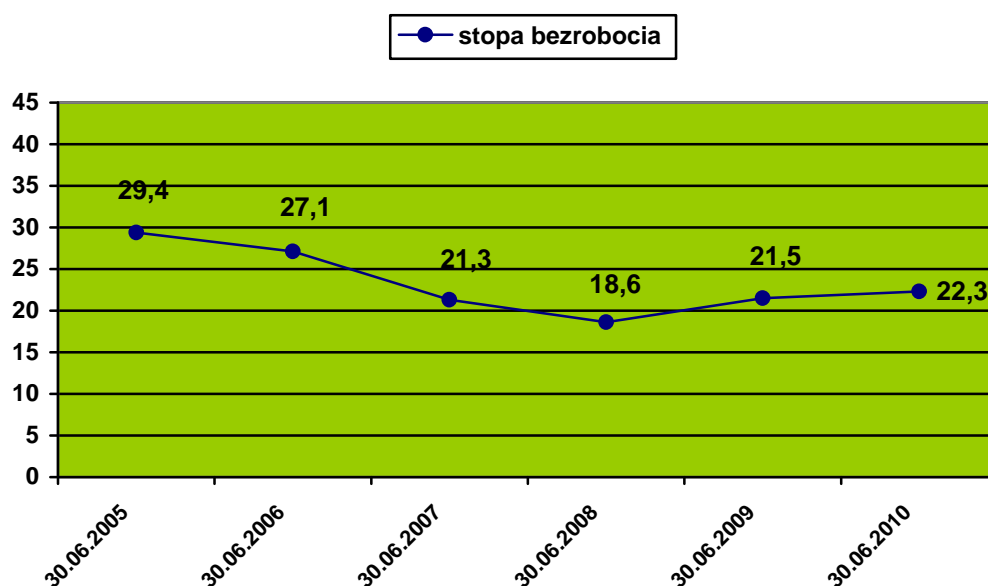
Przygotowanie i opracowanie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie tendencji i zmian powiatowego rynku pracy. Dodatkowo zdefiniowanie zawodów, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony pracodawców umożliwia podejmowanie odpowiednich działań optymalizujących i umożliwiających dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do oczekiwań stawianych przez lokalnych pracodawców. Monitoring ma również istotne znaczenie w odniesieniu do wyznaczania kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawniania poradnictwa zawodowego oraz ułatwiania realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia.

Poprzez wskazanie kierunków rozwoju rynku pracy oraz ukazanie zmian zarówno w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych jak i w strukturze składanych przez pracodawców ofert pracy niniejsza analiza może być również pomocna dla organów administracji samorządowej, pracodawców oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. Może bowiem ułatwić podjęcie decyzji o wyborze zawodu przez osoby uczące się, kierunku zmiany doskonalenia zawodowego, uruchomieniu nowego kierunku kształcenia, jak również wskazać w jakich zawodach najłatwiej na lokalnym rynku pracy o pracowników, w przypadku jakich inwestycji łatwo może być o wykwalifikowaną siłę roboczą.

OGÓLNE DANE DOTYCZĄCE BEZROBOCIA W POWIECIE EŁCKIM

Stopa bezrobocia w powiecie ełckim wg danych GUS na koniec czerwca 2010 roku kształtowała się na poziomie 22,3 %, w województwie warmińsko – mazurskim wynosiła 18,4 % , w kraju stopa bezrobocia wynosiła 11,6 %.

Dynamika stopy bezrobocia w powiecie ełckim w ostatnich latach.

Według stanu na dzień 30.06.2010 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku wynosiła 7181 osób, w tym 3608 kobiet (tj. 50,2 %) a także 394 (5,5 % ogółu) osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wśród ogółu bezrobotnych 22,9 % (tj. 1648) stanowiły osoby z prawem do zasiłku. W porównaniu z analogicznym okresem 2009 roku liczba bezrobotnych ogółem wzrosła o 543 osoby.

W powiecie ełckim 36,8 % ogółu bezrobotnych czyli 2641 osób stanowiły osoby zamieszkałe na wsi. Największą liczbę bezrobotnych – 4540, tj. 63,2 %, stanowili mieszkańcy Miasta Ełk. Bezrobotni z Gminy Ełk stanowili 15,6 % ogółu zarejestrowanych (1125 osób), z Gminy Prostki – 9,0 % (650 osób) z Gminy Kalinowo – 7,8 % (564 osoby), zaś z Gminy Stare Juchy – 4,2 % (302 osoby).

Na koniec czerwca 2010 r. w ewidencji urzędu zarejestrowanych było 3508 osób długotrwale bezrobotnych w tym 1970 kobiet.

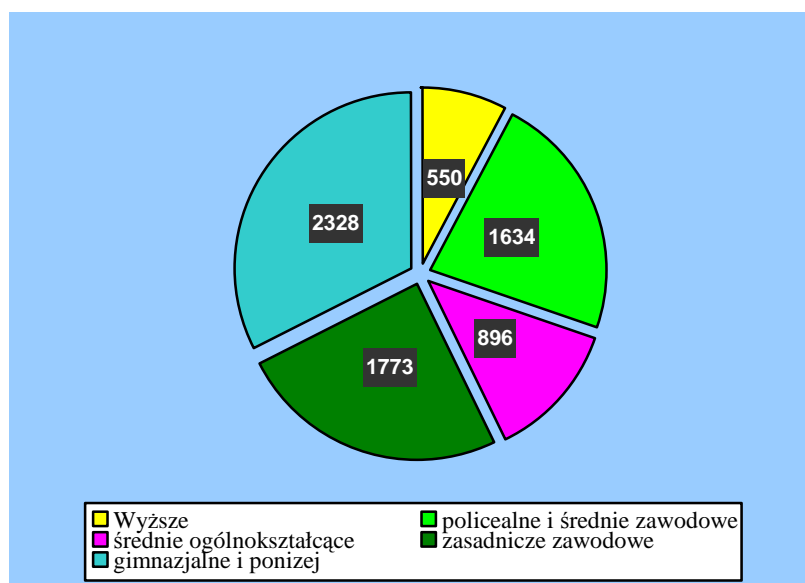
Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych ze względu na miejsce zamieszkania przedstawia poniższa tabela.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z podziałem na gminy

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych					
	Stan na dzień 30.06.2009 r.		Stan na dzień 30.06.2010 r.		Wzrost/spadek	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Miasto Elk	4263	2196	4540	2361	277	165
Gmina Elk	1016	512	1125	559	109	47
Gmina Kalinowo	502	259	564	278	62	19
Gmina Prostki	598	311	650	285	52	-26
Gmina Stare Juchy	259	132	302	125	43	-7
OGÓŁEM	6638	3410	7181	3608	543	198

Analiza struktury bezrobotnych wg poziomu wykształcenia wykazuje, że największy procent stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowiąc 32,4 % ogółu bezrobotnych tj. 2328 osób. Mniejszy procent w strukturze osób bezrobotnych to osoby z poziomem wykształcenia: zasadniczym zawodowym 24,7 % - 1773 osób, średnim ogólnokształcącym 12,5 % - 896 osób, policealnym i średnim zawodowym 22,7 % - 1634 osoby, najmniej z wykształceniem wyższym 7,6 % - 550 osób. Poniższy wykres przedstawia to obrazowo.

Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia (stan na koniec czerwca 2010 roku)

ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Statystyka bezrobotnych według zawodów odzwierciedla dokonujące się w gospodarce przemiany, odwzorowuje aktualną strukturę zawodową na rynku pracy i jednocześnie wprowadza z pewnym wyprzedzeniem zawody charakterystyczne dla gospodarki rynkowej.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich, które zostały zilustrowane w poniższym zestawieniu.

Grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>30.06.2009</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>31.12.2009</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>30.06.2010</u>	Wzrost/ Spadek (4:2)
1	2	3	4	5
0 Bez zawodu	1282	1383	1354	87
1 Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	12	10	15	3
2 Specjaliści	407	558	523	116
3 Technicy i inny średni personel	1118	1329	1295	177
4 Pracownicy biurowi	185	169	165	-20
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	731	792	796	65
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	242	278	251	9
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1661	2019	1805	144
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	391	404	363	-28
9 Pracownicy przy pracach prostych	609	733	614	5
Razem	6638	7675	7181	543

Jak pokazuje powyższa tabela, tylko w dwóch grupach zawodów nastąpił spadek (grupa 4 – Pracownicy biurowi i grupa 8 – Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń), poza

tym w ośmiu grupach zawodów (łącznie z osobami bez zawodu) odnotowany został wzrost osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku. Wśród bezrobotnych najliczniejszą populację stanowią **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (grupa 7 – 1805 osób, w dalszej kolejności są **osoby bez zawodu** (1354 osoby, co jest niepokojącym zjawiskiem), następnie - **technicy i inny średni personel** (grupa 3 – 1295 osób), oraz **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** (grupa 5 – 796 osób).

Powyższa tabela ilustruje, iż nadal najliczniejszą kategorią wśród osób bezrobotnych jest **grupa 7 robotników przemysłowych i rzemieślników**. Bezrobotni wchodzący w skład tej grupy zawodowej stanowili 25,1 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych na koniec czerwca 2010 roku. Najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2009	Stan na 30.06.2010	Wzrost / spadek
1.	murarz	712102	193	177	-16
2.	krawiec	743304	152	187	35
3.	mechanik samochodów osobowych	723105	77	68	-9
4.	meliorant	712501	42	49	7
5.	ślusarz	722204	87	106	19
6.	piekarz	741203	56	74	18
7.	szwaczka	743604	44	38	-6
8.	monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	713604	43	46	3
9.	tokarz	722304	47	56	9
10.	betoniarz	712201	28	20	-8

Jak wynika z powyższej tabeli największy wzrost miał miejsce w zawodzie krawiec aż o 35 osób. W 5 zawodach odnotowano wzrost jednak nie był on aż tak znaczący. W zawodzie murarz, mechanik samochodów osobowych, szwaczka i betoniarz odnotowano niewielki spadek.

Drugą pod względem liczebności grupą są **technicy i inny średni personel** (grupa 3). W końcu czerwca 2010 r. populacja ta liczyła 1295 osób, tj. 18,0 % ogółu bezrobotnych, w tym:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2009	Stan na 30.06.2010	Wzrost / spadek
1.	asystent ekonomiczny	341902	235	251	16
2.	technik rolnik	321208	68	81	13
3.	technik mechanik	311502	72	93	21
4.	technik budownictwa	311204	90	92	2
5.	księgowy	343201	20	14	-6
6.	technik technologii odzieży	311913	34	45	11
7.	technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne	321308	47	60	13
8.	technik żywienia i gospodarstwa domowego	321402	32	46	14
9.	pracownik administracyjny	343101	40	39	-1
10.	przedstawiciel handlowy	341503	24	21	-3

Liczną grupą zawodową są bezrobotni z zawodem asystent ekonomiczny(251) oraz technik budownictwa (92) w tych grupach nastąpił niewielki wzrost liczby osób bezrobotnych w porównaniu do roku poprzedniego. W zawodach księgowy, pracownik administracyjny oraz przedstawiciel handlowy odnotowano niewielki spadek liczby bezrobotnych, w pozostałych zaś zawodach można zauważyć minimalny wzrost.

Poważne problemy z podjęciem zatrudnienia mają również osoby zaliczone do grupy 5 - **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** - w liczbie 796 osób na koniec czerwca 2010 r stanowili 11,1 % populacji. Wśród nich:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2009	Stan na 30.06.2010	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	522107	392	419	27
2.	opiekunka domowa i dziecięca	513103	53	32	-21
3.	kucharz	512201	106	114	8
4.	fryzjer	514102	34	46	12
5.	kelner	512302	30	30	0

W tej grupie natomiast można zauważyć znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych jedynie w zawodzie sprzedawcy, oraz znaczący spadek opiekunek domowych i dziecięcych.

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają także osoby bezrobotne zaliczane do grupy 9 – **pracownicy przy pracach prostych**. Zajmują oni czwarte miejsce pod względem liczebności. Według stanu na koniec czerwca 2010 r. zarejestrowanych było **614 osób (8,5 % populacji)** należących do tej grupy zawodowej. Wśród nich najwięcej było:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2009	Stan na 30.06.2010	Wzrost / spadek
1.	robotnik budowlany	931301	139	140	1
2.	robotnik pomocniczy w przemysle przetwórczym	932104	81	82	1
3.	robotnik gospodarczy	914103	45	57	12
4.	sprzątaczką	913207	76	65	-11
5.	robotnik placowy	916201	38	31	-7
6.	dozorca	915202	34	31	-3
7.	pomoc domowa	913101	21	19	-2
8.	robotnik drogowy	9312203	20	21	1

Analizując powyższe dane można zauważyć, że znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych nastąpił w zawodzie robotnik gospodarczy.

Pomimo wzrostu liczby bezrobotnych o wysokich kwalifikacjach zawodowych, w porównaniu do czerwca 2009 roku, nadal są oni jedną z najmniej licznych populacji. W końcu czerwca 2010 r. zarejestrowanych było **523 specjalistów** (grupa 2), którzy stanowili **7,3 % populacji** (tj. o 116 więcej niż w pierwszym półroczu 2009 r.). Wśród nich dominowali:

1. Pedagogzy – 52 osoby
2. ekonomiści – 37 osoby
3. nauczyciele – 71 osób.

Najmniejszą grupę zawodową na koniec czerwca 2010 r. stanowili parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy, których ogółem figurowało tylko 15 osób (w porównaniu do końca czerwca 2009 r. liczba ich wzrosła o 3 osoby).

Jeśli chodzi o wielkość **napływu bezrobotnych według zawodów** to w pierwszym półroczu 2010 r. w urzędzie zarejestrowało się 7181 bezrobotnych (z czego 1354 osoby były bez zawodu). 50,2 % ogółu stanowiły kobiety. Najwięcej osób bezrobotnych rejestrujących się w pierwszym półroczu 2010 r. posiadało zawód:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2009	Stan na 30.06.2010	Wzrost / spadek
1.	technik budownictwa	311204	90	92	2
2.	technik mechanik	311502	72	93	21
3.	technik rolnik	321208	68	81	13
4.	asystent ekonomiczny	341902	235	251	16
5.	magazynier	413103	51	37	-14
6.	kucharz	512201	106	114	8
7.	sprzedawca	522107	392	419	27
8.	murarz	712102	193	177	-16
9.	ślusarz	722204	87	106	19
10.	mechanik samochodów osobowych	723105	77	85	8
11.	piekarz	741203	56	74	18
12.	krawiec	743304	152	187	35
13.	kierowca samochodu ciężarowego	832302	67	65	-2

14.	robotnik budowlany	931301	139	140	1
15.	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	932104	81	82	1

Analizując bezrobotnych według grup zawodów w kontekście **pozostawania bez pracy dłużej niż 12 miesięcy** okazuje się, że grupami zawodowymi generującymi długotrwałe bezrobocie są: **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy- 469 osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - 261 osób, technicy i inny średni personel- 247 osób długotrwałe bezrobotnych.** Wskaźnik długotrwałe bezrobotnych w wymienionych grupach wynosi od 30 do 50%. Ilustruje to poniższe zestawienie :

Lp.	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy
1	Kierownicy dużych i średnich organizacji	2
2	Kierownicy małych przedsiębiorstw	3
3	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	15
4	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	8
5	Specjaliści szkolnictwa	23
6	Pozostali specjaliści	50
7	Średni personel techniczny	106
8	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	37
9	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	1
10	Pracownicy pozostałych specjalności	76
11	Pracownicy obsługi biurowej	71

12	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	13
13	Pracownicy usług osobistych i ochrony	121
14	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	140
15	Rolnicy	60
16	Ogrodnicy	14
17	Leśnicy i rybacy	7
18	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	3
19	Górnicy i robotnicy budowlani	158
20	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	136
21	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych ,robotnicy poligraficzni i pokrewni	1
22	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	174
23	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	8
24	Operatorzy i monterzy maszyn	67
25	Kierowcy i operatorzy pojazdów	36
26	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	97
27	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie , rybołówstwie i pokrewni	4
28	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	92

Źródłem istotnych informacji jest również analiza struktury bezrobotnych według **Polskiej Klasyfikacji Działalności**, określającej przynależność ostatniego pracodawcy osoby

bezrobotnej do odpowiedniej sekcji sektora własności. Analiza wykazuje, że 54,3 % bezrobotnych poprzednio pracujących dostarczają na rynek ełcki cztery sekcje:

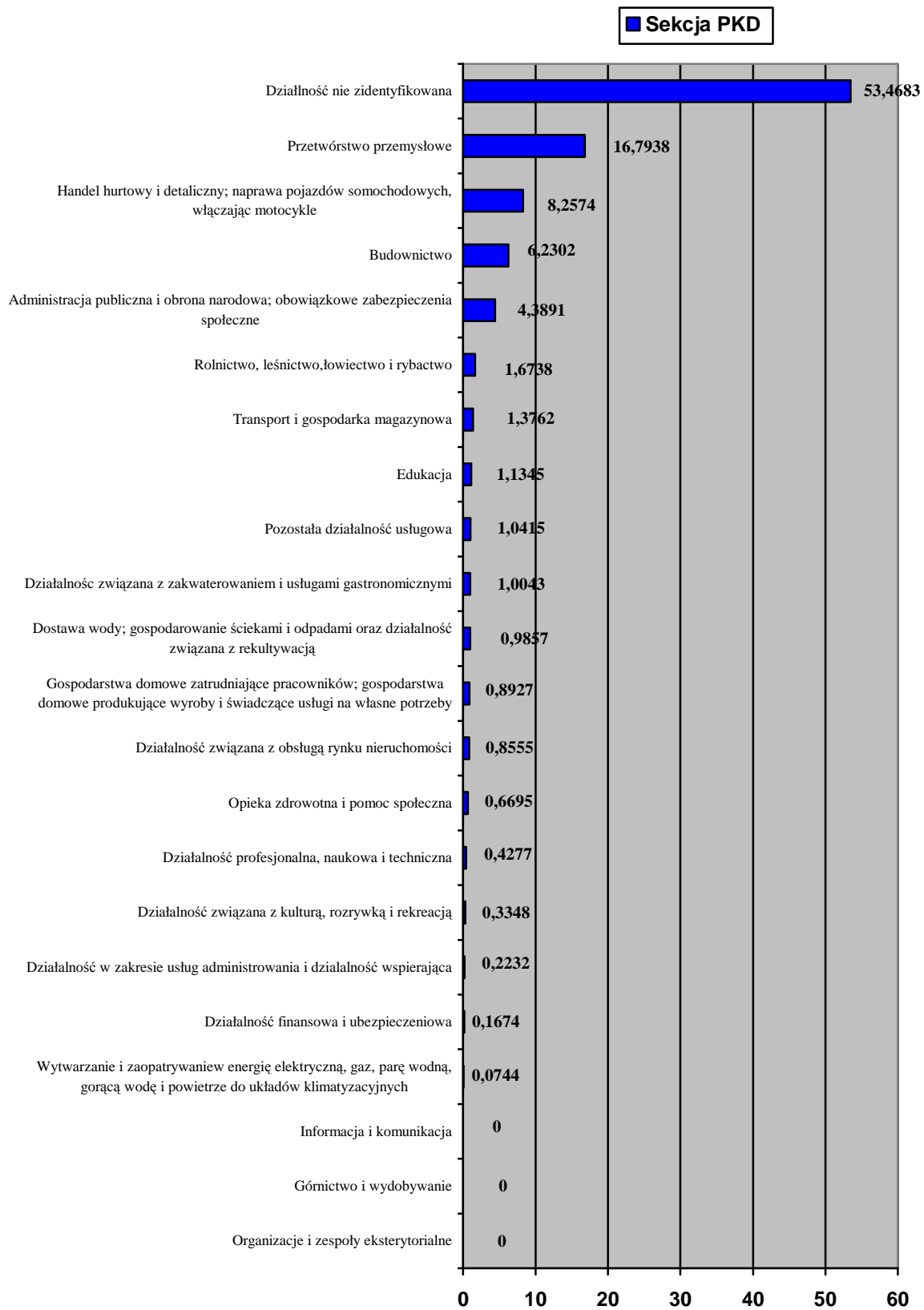
1. przetwórstwo przemysłowe
2. handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
3. budownictwo,
4. administracja publiczna i obrona narodowa.

Do sekcji generującej w znacznej liczbie bezrobocie zaliczyć należy ponadto:

1. rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
2. transport i gospodarka magazynowa
3. pozostała działalność usługowa
4. edukacja.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG PKD W POWIECIE EŁCKIM

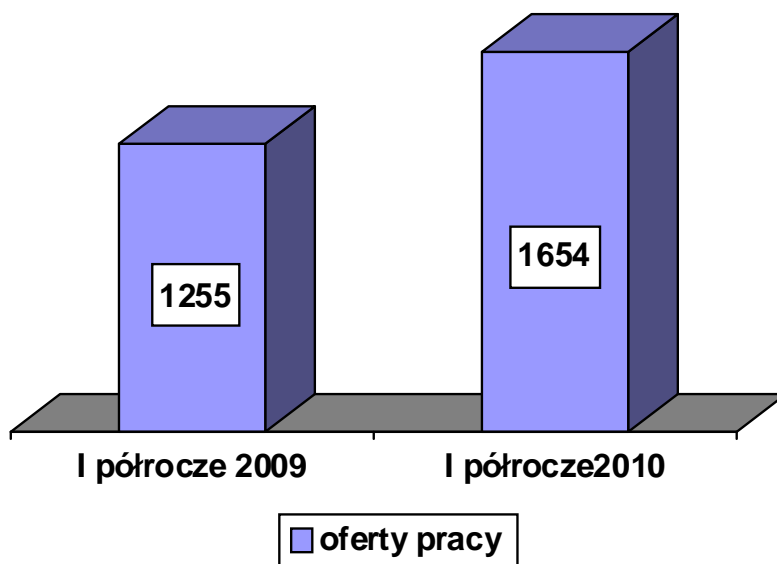
w 2010 r.

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

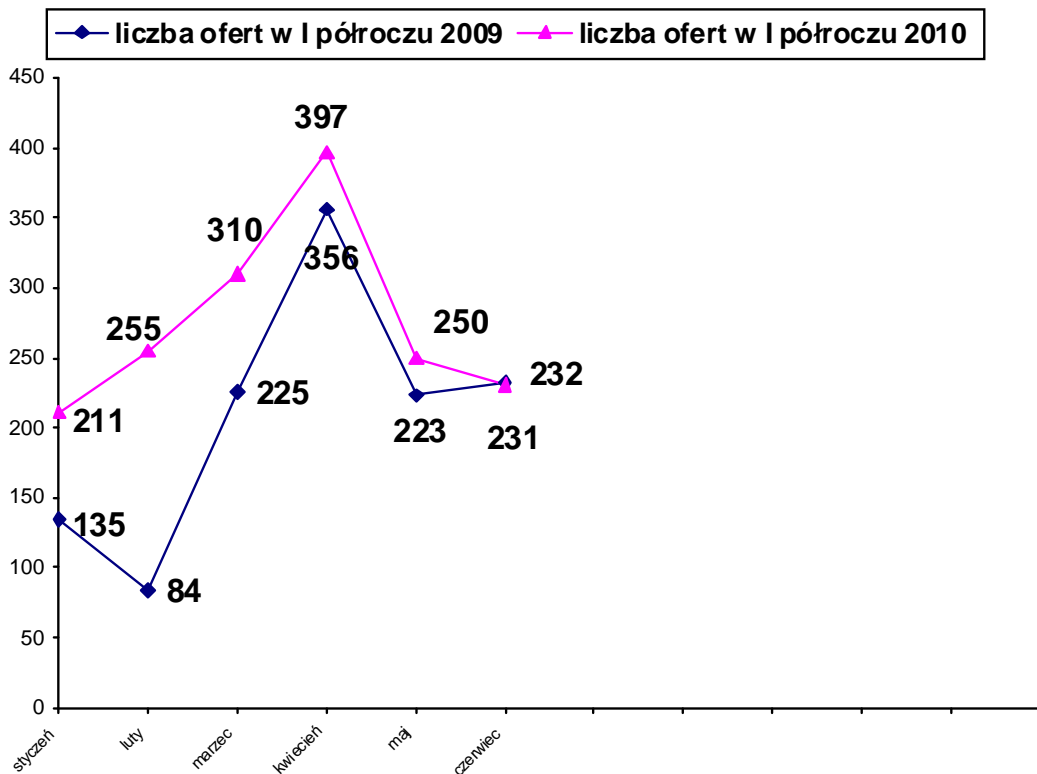
W pierwszym półroczu 2010 r. pośrednicy pracy pozyskali lub przyjęli zgłoszenia 1654 miejsc pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy. W odniesieniu do pierwszego półrocza 2009 r. liczba ofert pracy będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy wzrosła o 399, tj o 24,1%.

Liczba ofert pracy w I półroczu 2009 i 2010 r.

W drugim kwartale 2010 r. nastąpił spadek liczby ofert pracy z sektora publicznego, w którym pracodawcy zgłosili o 59 ofert mniej niż w pierwszym kwartale 2010 r.

Napływ ofert pracy w poszczególnych miesiącach 2008 i 2009 r.

Okresy	Oferty pracy			
	Ogółem	przyrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego roku	z tego	
			z sektora prywatnego	z sektora publicznego
	w okresie sprawozdawczym			
2010r	1654	399	965	689
I kwartał	776	332	402	374
II kwartał	878	67	563	315

Analiza wpływu ofert wskazuje, że zgodnie z tendencją sezonowości najwyższą liczbę ofert pracy zgłoszono w II kwartale 2010 r., tj. 878 ofert.

Główną pozycję w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiły przede wszystkim oferty pracy subsydiowanej. W pierwszym półroczu 2010 r. z inicjatywy urzędu utworzonych zostało 1287 miejsca pracy subsydiowanej tj. o 359 miejsc więcej niż w końcu I półrocza 2009 r.

Najwięcej ofert dotyczyło prac sezonowych – 374 oferty.

Zestawienie ofert pracy wg grup zawodowych w I półroczu 2009 i 2010r.

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2009	Liczba ofert pracy 30.06.2010	Wzrost/ spadek (2:1)
	1	2	3
0 Bez zawodu	0	0	0
1 Parlamentarzyści	2	11	9
• Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy	0	0	0
• Kierownicy dużych i średnich organizacji	1	8	7
• Kierownicy małych przedsiębiorstw	1	3	2
2 Specjaliści	30	62	32
• Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0	8	8
• Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	6	7	1
• Specjaliści szkolnictwa	8	18	10
• Pozostali specjaliści	16	29	13
3 Technicy i inny średni personel	141	198	57
• Średni personel techniczny	15	23	8
• Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	4	8	4
• Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	3	10	7
• Pracownicy pozostałych specjalności	119	157	38

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2009	Liczba ofert pracy 30.06.2010	Wzrost/ spadek (2:1)
4 Pracownicy biurowi	141	197	56
• Pracownicy obsługi biurowej	126	180	54
• Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	15	17	2
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	152	309	157
• Pracownicy usług osobistych i ochrony	65	99	34
• Modelki sprzedawcy i demonstratorzy	87	210	123
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	10	5	-5
• Rolnicy	6	1	-5
• Orodnicy,	1	3	2
• Leśnicy i rybacy	3	1	-2
• Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	0	0
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	199	229	30
• Górnicy i robotnicy budowlani	122	109	-13
• Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	39	13	-26
• Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	36	107	71
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	125	111	-14
• Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	15	39	24
• Operatorzy i monterzy maszyn	77	22	-55
• Kierowcy i operatorzy pojazdów	33	50	17

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2009	Liczba ofert pracy 30.06.2010	Wzrost/ spadek (2:1)
9 Pracownicy przy pracach prostych	455	532	77
• Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	273	359	86
• Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	26	18	-8
• Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	156	155	-1
Razem	1255	1654	399

Jak wynika z powyższej tabeli, aż 36,2 % wszystkich ofert pracy skierowanych było do pracowników przy pracach prostych (grupa 9), czyli ponad jedna czwarta ogółu. Tylko z 11,2 % ogółu ofert mogli skorzystać bezrobotni posiadający zawody zakwalifikowane do 3 i 4 grupy, a więc na poziomie wykształcenia średniego. Najmniej ofert – około 1 % skierowanych było do bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie (zawody z grupy 1 i 2). W porównaniu do pierwszego półrocza 2009 r. zanotowano spadek ofert w grupie 6 i 8, wzrost odnotowano w pozostałych grupach.

Poniżej przedstawiono ranking 15 zawodów, dla których w pierwszym półroczu 2010 r. zgłoszono najwięcej ofert pracy:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy w pierwszym półroczu 2010 r.
1.	914103	Robotnik gospodarczy	285
2.	522107	Sprzedawca	172
3.	419101	Pracownik biurowy	124
4.	931301	Robotnik budowlany	74
5.	343101	Pracownik administracyjny	62
6.	931203	Robotnik drogowy	58
7.	513301	Opiekunka domowa	31
8.	913204	Pomoc kuchenna	29
9.	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	28
10.	512201	Kucharz	27

11.	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	25
12.	712501	Meliorant	18
13.	341501	Handlowiec	17
14.	514102	Fryzjer	16
15.	913207	Sprzątaczk	15

Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pierwsze miejsce zajmują **robotnicy gospodarczy**, których napływ w pierwszym półroczu 2010 r. wyniósł 285 osób. Ranking pokazuje, że zawody, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pochodzą z grupy 9, a w dalszej kolejności z grupy 3, 4, 5, 7 i 8.

ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy to kluczowe zadanie niniejszej analizy.

Wskaźnik intensywności deficytu (nadwyżki) zawodów to wskaźnik, dzięki któremu można dokonać pełniejszego rozpoznania sytuacji na lokalnym rynku pracy. Określa on bowiem udział średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje powstawanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tzw.:

- **zawodów „nadwyżkowych”**, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz poszukujących pracy jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci proponowanych ofert pracy
- **zawodów „deficytowych”**, w których liczba bezrobotnych i poszukujących pracy nie zaspakaja potrzeb pracodawców, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami.

W celu ustalenia zawodów nadwyżkowych i deficytowych, występujących na rynku pracy powiatu ełckiego, posłużono się **wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k**

$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_l^k}{\bar{B}_l^k}$ gdzie: \bar{O}_l^k to średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w pierwszym

półroczu 2008 roku, przy czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{O}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_l^k}{12}$

a \bar{B}_l^k to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w pierwszym półroczu 2008 roku, przy czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{B}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_l^k}{12}$

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i – tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- a) $W_{n,l}^k < 0,9$ **to zawody nadwyżkowe**, tj. te na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie
- b) $0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ **to zawody zrównoważone**, tj. wykazujące równowagę na rynku pracy
- c) $W_{n,l}^k > 1,1$ **to zawody deficytowe**, tj. na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Oznacza to, że w badanym okresie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest większy od 1,1. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazuje, że zawody deficytowe w naszym powiecie pochodzą w większości z grup 7, 8 i 9. Wymienić tu należy 25 zawodów znaczących, w których wskaźnik intensywności przekraczał wielkość 1,5.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
123501	Kierownik działu zaopatrzenia i dystrybucji	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
233201	Nauczyciel przedszkola	1,3333	0,3333	-1,0000	4,0000
245101	Dziennikarz	1,0000	0,1667	-0,8333	6,0000
311801	Grafik komputerowy	0,6667	0,3333	-0,3333	2,0000
341601	Zaopatrzeniowiec	1,0000	0,5000	-0,5000	2,0000
343107	Sekretarz sądowy	2,0000	0,1667	-1,8333	12,0000
346103	Opiekunka	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000

	środowiskowa				
411101	Sekretarka	2,0000	0,3333	-1,6667	6,0000
411401	Maszynistka	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	20,6667	4,6667	-16,0000	4,4286
419104	Pracownik kancelaryjny	1,3333	0,1667	-1,1667	8,0000
421102	Kasjer handlowy	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
421290	Pozostali kasjerzy bankowi i pokrewni	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
422201	Recepcjonista	1,1667	0,3333	-0,8333	3,5000
512301	Bufetowy [barman]	1,8333	0,8333	-1,0000	2,2000
513301	Opiekunka domowa	5,1667	2,1667	-3,0000	2,3846
522108	Sprzedawca w stacji paliw	1,3333	0,5000	-0,8333	2,6667
712901	Konserwator budynków	2,1667	0,6667	-1,5000	3,2500
713201	Głazurnik	0,6667	0,3333	-0,3333	2,0000
734103	Drukarz	1,6667	0,1667	-1,5000	10,0000
829190	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	2,1667	0,6667	-1,5000	3,2500
913204	Pomoc kuchenna	4,8333	1,5000	-3,3333	3,2222
914103	Robotnik gospodarczy	47,5000	6,0000	-41,5000	7,9167
915105	Goniec	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
931203	Robotnik drogowy	9,6667	2,8333	-6,8333	3,4118

Przeprowadzając powyższą analizę należy zwrócić uwagę na zawody, w których wskaźnik intensywności deficytu jest maksymalny (MAX). Został on osiągnięty ponieważ w ewidencji osób bezrobotnych w PUP w Ełku, nie było w tym okresie zarejestrowanych osób posiadających zawód na który zgłoszono zapotrzebowanie wolnego miejsca pracy. W takim przypadku wpłynięcie nawet pojedynczej oferty pracy spowodowało ustawienie MAX wartości wskaźnika. Świadczy to o braku osób z danymi kwalifikacjami, czyli albo są to zawody, w których bardzo łatwo jest znaleźć zatrudnienie i jest ono stabilne lub są to zawody mało popularne, a w związku z tym brak osób zainteresowanych podjęciem nauki i w późniejszym czasie zatrudnienia w tym kierunku. Potwierdza to sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie czyli brak możliwości zrealizowania oferty pracy. Dotyczy to 94 zawodów i specjalności, 10 z zawodów z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości i liczbą zgłoszonych ofert pracy przedstawia poniższa tabela.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
243101	Archiwista	0,6667	0	-0,6667	MAX
331190	Pozostali nauczyciele praktycznej nauki	0,6667	0	-0,6667	MAX

	zawodu i instruktorzy				
346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,5000	0	-1,5000	<i>MAX</i>
348202	Bibliotekarz	0,8333	0	-0,8333	<i>MAX</i>
419190	Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0000	0	-1,0000	<i>MAX</i>
824190	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna	0,8333	0	-0,8333	<i>MAX</i>
825302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	0,5000	0	-0,5000	<i>MAX</i>
832390	Pozostali kierowcy samochodów ciężarowych	0,6667	0	-0,6667	<i>MAX</i>
921103	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,6667	0	-1,6667	<i>MAX</i>
932105	Robotnik przy myciu części i zespołów	1,1667	0	-1,1667	<i>MAX</i>

Analizując powyższe dane należy zaznaczyć, że na pewne oferty pracy mogą zgłaszać się osoby posiadające pokrewny lub inny zawód i podjąć pracę po wcześniejszym przeszkoleniu. Część ofert pracy dotyczących zawodów deficytowych wymaga od potencjalnych kandydatów do pracy oprócz odpowiedniego wykształcenia, stażu i doświadczenia. Takie wymogi formułowane są przez pracodawców. Należy również podkreślić fakt, że nie wszyscy pracodawcy poszukują pracowników za pośrednictwem urzędu pracy. Ponadto część osób posiadających wysokie kwalifikacje, na które istnieje duże zapotrzebowanie na rynku pracy, poszukuje zatrudnienia na własną rękę.

W przypadku niektórych zawodów o jego deficytowości decydować może fakt, iż stosunkowo duża liczba zgłoszonych ofert pracy wynika z tego, iż pracodawcom z różnych powodów ciężko jest znaleźć odpowiednich kandydatów i swoje zapotrzebowanie regularnie powtarzają, dotyczy (np. zawodu sprzedawcy).

Z punktu widzenia równowagi na rynku pracy najlepsza sytuacja występuje wtedy, gdy wskaźnik intensywności znajduje się w przedziale pomiędzy 0,9 a 1,1. Oznacza to, że zawody te są w **równowadze**, a popyt na siłę roboczą równoważy się z podażą.

Badanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazało, że 20 zawodów zaliczyć należy do zawodów **zrównoważonych na rynku pracy**.

Kod Zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
121102	Dyrektor wykonawczy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
123301	Kierownik działu marketingu i sprzedaży	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
131401	Kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
214101	Architekt	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
223903	Fizjoterapeuta	0,6667	0,6667	0,0000	1,0000
244401	Psycholog	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
245207	Projektant wzornictwa przemysłowego	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
311104	Technik geodeta	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
311990	Pozostali technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
315201	Diagnosta samochodowy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
315204	Inspektor ochrony środowiska	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
341201	Agent ubezpieczeniowy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
343201	Księgowy [samodzielny]	1,0000	1,0000	0,0000	1,0000
421201	Kasjer bankowy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
512101	Gospodyni	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
522106	Księgarz [zawód szkolny: Technik księgarstwa]	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
712907	Monter reklam	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
812201	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej	0,6667	0,6667	0,0000	1,0000
828206	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe to takie, gdzie wskaźnik deficytu (nadwyżki) zawodów jest mniejszy od 0,9.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
223301	Lekarz weterynarii	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
232106	Nauczyciel historii	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
233108	Nauczyciel nauczania	0,6667	1,0000	0,3333	0,6667

	początkowego				
322303	Technik dentystyczny	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
346104	Pracownik socjalny	0,3333	0,6667	0,3333	0,5000
413103	Magazynier	2,0000	4,5000	2,5000	0,4444
414101	Listonosz	0,3333	0,5000	0,1667	0,6667
512201	Kucharz	4,5000	10,1667	5,6667	0,4426
512202	Kucharz małej gastronomii	1,1667	2,1667	1,0000	0,5385
514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	2,6667	5,0000	2,3333	0,5333
514109	Fryzjer damski	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	1,0000	1,5000	0,5000	0,6667
522107	Sprzedawca	28,6667	38,5000	9,8333	0,7446
621201	Ogrodnik terenów zieleni	0,5000	1,1667	0,6667	0,4286
712201	Betoniarz	1,3333	2,5000	1,1667	0,5333
712301	Cieśla	0,6667	1,5000	0,8333	0,4444
713203	Posadzkarz	0,5000	1,1667	0,6667	0,4286
713302	Tynkarz	0,5000	1,0000	0,5000	0,5000
713601	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	1,1667	1,8333	0,6667	0,6364
713604	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	1,6667	4,5000	2,8333	0,3704
714201	Lakiernik samochodowy	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,3333	0,5000	0,1667	0,6667
721303	Blacharz samochodowy	0,6667	1,1667	0,5000	0,5714
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	4,1667	11,8333	7,6667	0,3521
741201	Cukiernik	1,3333	3,8333	2,5000	0,3478
832302	Kierowca samochodu ciężarowego	4,6667	6,1667	1,5000	0,7568
833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,1667	0,5000	0,3333	0,3333
913207	Sprzątaczką	2,5000	4,1667	1,6667	0,6000
931301	Robotnik budowlany	12,3333	15,3333	3,0000	0,8043
933104	Robotnik magazynowy	1,3333	2,1667	0,8333	0,6154

Nadwyżka wielu zawodów może wynikać z sezonowości charakteru prac np. robotnik budowlany.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu zawodów i specjalności jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relacje pomiędzy nimi.

PODSUMOWANIE

Raport z Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzony został w oparciu o statystykę rynku pracy i ma charakter diagnostyczny. Informacje zawarte w statystykach nie pozwalają na pełne zidentyfikowanie zjawiska popytu i podaży na lokalnym rynku pracy. Odnoszą się one jedynie do bezrobocia rejestrowanego i zgłoszonych ofert pracy. Pracodawcy, pomimo ustawowego obowiązku, nie zgłaszają wszystkich wolnych miejsc pracy do Urzędu. Poszukują pracowników, zwłaszcza o wysokich kwalifikacjach, w inny sposób między innymi poprzez firmy rekrutacyjne, masmedia, prywatne agencje pośrednictwa pracy. Ponadto należy brać pod uwagę fakt, że dynamicznie zmieniający się rynek pracy zmusza do ciągłego aktualizowania posiadanych wiadomości i zdobywania nowych. Powoduje to, że osoba może posiadać kilka zawodów, z tym że w statystyce rynku pracy będzie uwzględniony tylko jeden z nich.

W ogólnym zestawieniu zawodów dominują zawody nadwyżkowe, które przewyższają liczbę zawodów deficytowych charakteryzujących się niedoborem zasobów ludzkich nad podażą pracy, a pracodawcy w powiecie ełckim są coraz bardziej wymagający, swoim potencjalnym pracownikom stawiają wysokie wymagania co do kwalifikacji i umiejętności. Dlatego też w aspekcie omawianego problemu dużego znaczenia nabierają szkolenia dla osób bezrobotnych organizowane przez Urząd i dostosowane do potrzeb rynku pracy. Zwiększenie liczby osób szkolonych oraz rozwój kształcenia ustawicznego spowoduje w przyszłości zmniejszenie się liczby bezrobotnych w zawodach nadwyżkowych i deficytowych.

Jednakże wyciąganie wniosków z powyższych danych nie zawsze odzwierciedla rzeczywistość, bowiem w PUP w Ełku zarejestrowani są bezrobotni posiadający zawody, których nie mogą wykonywać, np. ze względu na zły stan zdrowia, co za tym idzie – z jednej strony nie mogą korzystać z ofert pracy pozyskiwanych od pracodawców z powiatu ełckiego, a z drugiej - zaliczani są do zawodów nadwyżkowych.

Opracowała : Izabela Korenkiewicz